

Glossary

A

- **Absorbent**

Klaaspaketi tootmise materjal, mida kasutatakse vaheprofiili täitmisel õhuniiskuse imamiseks.

- **Absorbtsioon**

Materjalis energia neeldumise määr. Väljendatakse %.

- **Anisotroopia**

Karastatud klaasil esinev optiline nähtus, mis valguse topeltmurdumise tulemusel on näha värviliste ringidena klaasi pinnal. Eriti hästi on nähtav polariseeritud valguses. Nimetatud nähtus on tootmise spetsiifikast tulenev ning ei kuulu reklameerimisele.

- **Antiikklaas**

Klaas, mida toodetakse taotluslikult vanaimelisena. Sisaldab mullikesi ja sulatusprotsessi jääksaadusi, pind ebatasane.

- **Argoon**

Klaaspaketi vahelise ruumi täitmiseks kasutatav gaas, mis tagab tavapärase õhktäitega võrreldes paketi parema soojapidavuse.

- **Armeeritud klaas**

Traatarmatuuri sisaldav valatud klaas. NB! Armeeritud klaas ei ole ohutu ega turvaklaas!

B

- **B-faktor**

ehk varjestuskoefitsient. Suhteline väärtus, mis väljendab konkreetse klaasi energialäbivuse suhet tavalise ühekordse klaasi energialäbivuse näitajasse.

- **Borosilikaatklaas**

Kõrge ränidioksiidisaldusega klaas, mille muudetud koostise tulemusena on klaasil suurem vastupidavus keemilistele mõjudele ja kõrgem temperatuuritaluvus. Kasutatakse näit. keemiatööstuses ja kodumajapidamises.

- **BR1-BR7**

Kuulikindlate klaaside klassifikatsioon vastavalt EN 1063. Kõikidel klassidel on ka kilduv ja killuvaba variant.

D

- **Detsibell (dB)**

Logaritmvärtus, mis väljendab helitugevust. Kaalutud detsibell dB(A) on väärtus, mis on kohandatud inimkõrva helitundlikkusele.

- **Difusioon**

Valguskiirte hajumine

E

- **E-klass**

Tuletõkestusklass, mis tagab kaitse suitsu, leekide ja mürgiste gaaside eest, säilitades tulesituatsioonis oma terviklikkuse.

- **EI-klass**

Tuletõkestusklass, mis tagab kaitse suitsu, leekide, mürgiste gaaside ja soojuskiirguse eest.

- **Emailkate**

Enne termilist karastamist klaasi pinnale kantav klaasiosakestest, emailist ja värvist kattekiht klaasi taustvärvimise protsessis.

- **Emissiivsus**

Materjali omadus peegeldada soojuskiirgust. Mida madalam emissiivsus, seda rohkem soojust ruumi tagasi peegeldatakse.

- **Energiabilanss**

Läbi klaasi siseneva passiivse päikeseenergia ja väljuva energia erinevus.

- **ER1-ER4**

Plahvatuskaitseklaaside klassifikatsioon vastavalt EN 13541:2000.

F

- **Floatklaas**

Spetsiaalse tootmistehnoloogia abil toodetud klaas, kus vedel klaasimass valatakse tinavanni sulatina pinnale saavutamaks mõlema pinna ideaalne siledus.

G

- **Granuleerumine**

Termiliselt karastatud klaasi purunemine viisil, mis tagab klaasi ohutuse, kuna klaas puruneb ümarate servadega tükkideks.

H

- **Heat Soak Test (HST)**

Järelmenetlusprotsess karastatud klaasile, mille eesmärk on välja selekteerida NiS osakesi sisaldavad klaasid. NiS sisaldus karastatud klaasis võib viia klaasi iseenesliku purunemiseni.

- **Helirõhk**

Heli tugevus, mõõdetakse detsibellides (dB)

- **Hertz**

Mõõtühik, mis väljendab helilaine võngete arvu sekundis.

I

- **Infrapunane kiirgus**

Silmale nähtamatu pikalaineline (>2500 nm) soojuskiirgus.

- **Interferents**

Tuntud ka Newtoni rõngaste nime all. Valguse mitmekordne murdumine ja liitumine paralleelselt üksteise taga asetsevatel klaaspindadel. Tegemist on füüsikalise nähtusega, mis ei kuulu reklameerimisele.

- **Isikuturvaklaas**

Klaas, mis purunedes ei kujuta tõsist ohtu elule ega tervisele. Isikuturvaklaasid enimlevinud tüübid on lamineeritud klaas ja termiliselt karastatud klaas.

J

- **Joonkoormus**

Lineaarne ühtlaselt jaotuv koormus horisontaalselt mingil kõrgusel põrandapinnast. Kasutatakse seoses piirete, rinnatiste ja käsipuudega.

K

- **Karastamine**

Klaasi tugevdamiseks kasutatav tehnoloogia, mille käigus klaasi kuumutatakse ja seejärel kiiresti jahutatakse, tekitades klaasi sees erinevad pingetsoonid (eelpingestatud klaas).

- **Karastatud klaas**

Klaasi termiline tugevdamine, mille käigus klaas kuumutatakse ca 600-700 kraadini ning seejärel kiiresti jahutatakse. Sellise protsessi tulemusena tekivad klaasis sisepinged, mis muudavad karastatud klaasi ca 4-5 korda tugevamaks tavaklaasiga võrreldes. Karastatud klaasi temperatuuritaluvus on samuti umbes 3-kordne võrrelduna tavalise float-klaasiga. Vt. ka SGG SECURIT.

- **Keraamiline klaas**

Klaasi eriliik, millel on suurendatud vastupidavus temperatuuri kõikumistele. Toodetakse tsüklilise termilise töötlemisega, mille käigus klaas osaliselt kristalliseerub.

- **Klaaspakett**

Kahest või enamast klaasist koosnev hermeetiliselt suletud klaaselement.

- **Kliimakoormus**

Kliimaatilisest tingimustest (temperatuur, õhurõhk) tingitud koormus klaaspaketi vaheruumis. Kliimakoormus tekib seetõttu, et klaaspakett toodetakse kasutustingimustest erinevatel tingimustel. Eriti tuleb seda arvestada pakettide puhul, mida kasutatakse näit. mäestikes.

- **Kondensaat**

Õhuniiskus või veeaur, mis külma pinnaga kokku puutumisel muutub veeks.

- **Konvektsioon**

Sooja siseklaasi poolt soojendatud õhu liikumine ja seejärel jahtumine külma välisklaasi mõjul

- **Kõva pinnakate**

Klaasile kantav väga vastupidav pürolüütiline kattedkiht, mis võimaldab klaasi kasutada ka ühekordsena.

- **Krüpton**

Klaaspaketi vahelise ruumi täitmiseks kasutatav väärisgaas, mis tagab tavapärase õhk- ja argoontäitega võrreldes paketi parema soojapidavuse.

- **Kuumtugevdatud klaas**

Termiliselt tugevdatud klaas, mille purunemispilt on sarnane tavaklaasile, kuid mille tugevus on tavaklaasiga võrreldes ca 2,5 kordne. Toodetakse vastavalt prEN 1863.

L

- **Läbipaine**

Klaaside paindumine oma esialgse positsooniga võrreldes sisse-või väljapoole erinevate koormuste mõjul.

- **Lamineerimine**

Kahe või enama klaasikihi omavahel ühendamine PVB-kile abil autoklaavmeetodil.

- **Liivmatistatud klaas**

Liivapritstehnoloogial matisatud klaas, mille eesmärk on vähendada klaasi läbipaistvust ja takistada läbivaatamist. Liivmatistatud klaas on väga kergesti määrduv.

- **Low-E klaas**

Madala emissiivsusega (s.t. kiirgusvõimega) klaas, mis vähendab soojakadusid takistades soojuste kandumist seest välja.

M

- **Massvärvitud klaas**

Värviline float-klaas, mille klaasimassi hulka on segatud tonaalsust andvat metalloksiidi. Turul esindatud massvärvitud klaasid on hall, pronks, roheline, sinine ja roosa.

- **Mastiks**

Klaaspaketi tootmise abimaterjal, mille abil klaaselement muudetakse hermeetiliseks.

- **Mattklaas**

Üldnimetus klaasile, mille pinda on töödeldud kas liivmatistuse või happega söövitamise teel, vähendamaks klaasi läbipaistvust ja takistamaks läbivaadatavust.

N

- **NiS osakesed**

Klaasimassis leiduvad osakesed, mis peale klaasi karastamist võivad faasimuutuse tulemusena viia klaasi iseenesliku purunemiseni. NiS probleemi lahendamiseks on soovitatav klaasidele teha HS-test.

O

- **Opaak**

Läbipaistmatu

- **Otsene energialäbivus**

Otse läbi klaasi sisenev päikeseenergia hulk %-des klaasile langevast päikeseesoojusest

P

- **P1A-P5A**

Vandalismivastaste klaaside klassifikatsioon vastavalt EN 356.

- **P6B-P8B**

Sissemurdmisvastaste klaaside klassifikatsioon vastavalt EN 356.

- **Päikesefaktor**

Suhtarv, mis võrdleb päikeseenergia läbivust läbi kirjeldatava klaasi tühja avaga. Mida madalam näitaja, seda tõhusam kaitse päikeseenergia sisenemise vastu.

- **Pehme pinnakate**

Klaasile vaakum-magnetronseadme abil kantav erinevaid funktsioone täitev pinnakate. Kuna pehme kate on kriimustus- ja ilmastikutundlik, siis saab sellist klaasi kasutada vaid klaaspaketi koosseisus.

- **Pehmenemistemperatuur**

Temperatuurivahemik, kus toimub klaasimassi pehmenemine. Float-klaasi pehmenemistemperatuur on ca 520 kraadi.

- **Peitepeegel**

Tugeva peegeldusteguriga klaas, mis võimaldab läbinähtavust vaid ühelt poolt (pimedast ruumist). Toimib tingimustel, kus vaadeldava ruumi ja vaatlemisruumi valgustatuse taseme erinevus on vähemalt 7:1. Kasutatakse tihti kinnipidamisasutustes.

- **Pinnakattega klaas**

Klaas, mille pinnale on kantud metalli (näit. hõbe) või metalloksiidi (näit. tinaoksiid) kate. Pinnakatted on kas pürolüütilised (nn. kõva kate) või vaakum-magnetron katted (nn. pehme kate). Pinnakatete kõige levinum eesmärk on lühi- (päikesekiirgus) või pikalainelise (kütteelementide soojuskiirgus) kiirguse tagasipeegeldamine.

- **Plii ekvivalent**

Röntgenikaitseklaasi ja pliiplaadi vaheline võrdlustegur

- **Pliiklaas**

Pliisisaldusega klaas, mille eesmärk on kaitsta röntgenkiirguse eest. Kasutatakse näit. haiglates. Vt. SGG SUPERCONTRYX.

- **Pürolüüs**

Klaasi töötlemise tehnoloogia, mille puhul kattekiht kantakse klaasi pinnale selle valmistamise käigus.

- **PVB-kile**

Polüvinüülbuturaalkile, mida kasutatakse klaaside lamineerimiseks autoklaavmeetodil.

R

- **Rw indeks**

Keskmine laboris mõõdetud mürasummutusindeks, mis võtab arvesse inimkõrva võimet tajuda erinevaid sagedusi.

S

- **Siiditrükkimine**

Klaasitöötlemise tehnoloogia, mille käigus kantakse klaasi pinnale muster või tekst. Siiditrükitud klaas seejärel alati karastatakse, mistõttu tegemist on automaatselt ka ohutu klaasiga. Vt. ka SGG SERALIT

- **Soe serv**

Üldnimetus klaaspaketi vaheprofiilidele, mille soojusjuhtivust on materjali valikuga parandatud. Nn sooja serva liistud tagavad tavalise alumiiniumprofiiliga võrreldes parema soojapidavuse ning vähendavad kondensaadi tekkimise riski klaaspaketi servapiirkonnas. Vt. SGG CLIMAPLUS SWISSPACER.

- **Söövitatud klaas**

Klaas, mille pinda on töödeldud söövitava happega ning mida kasutatakse sisekujunduslikul eesmärgil ja sissevaadet takistavana.

- **Spektraalfotomeetrilised näitajad**

Üldnimetus klaasi iseloomustavate soojus- ja valgustehniliste näitajate (energia läbivus, valguse peegeldus jne) kirjeldamiseks.

- **Struktuurklaas**

Klaaspakettide eriliik, mida kasutatakse nn raamideta klaasimise puhul. S.t. kandekonstruktsioon jääb klaasi taha ja ei ole välisvaatlusel nähtav.

- **Survetugevus**

Materjali füüsikaline parameeter. Float-klaasi survetugevus on 700-900 N/mm².

T

- **Termiline purunemine**

Klaasi purunemine termopingete tõttu. Termiline purunemine toimub, kui klaasi pinnal on temperatuuride erinevus rohkem kui ca 40 kraadi. Klaasi termopingetest tingitud purunemise vältimiseks on soovitatav klaas karastada.

- **Tihedus**

Materjali massi ja mahu suhe. Ühik: kg/m³. Float-klaasi tihedus on 2,5x10 astmel kolm kg/m³.

- **Tuulekoormus**

Tuule poolt tekitatud surve (positiivne või negatiivne) klaasi pinna ühele ühikule. Mõõdetakse kN/m².

U

- **U-väärtus**

Suurus, mis iseloomustab soojakadusid läbi ühe m² suuruse pinna, kui sise- ja välistemperatuuri erinevus on 1 kraad. Ühik on W/m²K

- **Umbosaklaas**

Enamasti läbipaistmatu karastatud taustvärvitud klaas, mis varjab taga asuvat konstruktsiooni.

- **UV-kiirgus**

Nähtamatu lühilainekiirgus (280-380 nm), mis põhjustab näit. päikesepõletust, tekstiili jms pleekumist.

V

- **Vaheprofiil**

Klaaspaketi tootmise abimaterjal klaasikihtide eraldamiseks. Enim kasutatav vaheprofiil on alumiiniumist. Parema soojapidavuse tagavad nn "sooja serva" vaheprofiilid, näit. SGG SWISSPACER.

- **Vaiklaminaat**

Vedela akrüülmassi abil lamineeritud klaas. Kasutatakse peamiselt dekoratiivsel eesmärgil, kuna vaikused on saadaval suures värvivalikus.

- **Valatud klaas**

Reljeefse mustriega klaas, mida kasutatakse läbivaatamise takistamiseks või dekoratiivsel eesmärgil. Nimetatakse ka ornamentklaasiks

- **Valguse läbilaskvus (LT)**

Klaasi läbiva nähtava valguse hulk protsendina aknale langevast välisvalgusest

- **Valguse peegeldus (LR)**

Väljapoole peegelduva nähtava valguse hulk %-des klaasile langevast välisvalgusest

- **Värviedastusindeks**

Näitaja, mis kirjeldab klaasi läbiva nähtava valguse loomulikkust. Näitaja 95-100 tähendab väga loomulikku päevavalguse edastust.